

1989 No.GT79

**AFKONDIGINGSBLAD
VAN
ARUBA**

LANDSBESLUIT van 7 november 1989 no. 8, bepalende de opneming in de afzonderlijke afdeling van het Afkondigingsblad van Aruba van de geldende tekst van het Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot instelling en regeling van het examen ter verkrijging van de akte van bekwaamheid als kleuterleidster.

Uitgegeven, 29 december 1989

De minister van Justitie,

H.S. Croes

DE GOUVERNEUR van Aruba,

Op de voordracht van de minister van Justitie,

Gelet op:

artikel 6, eerste lid, van de Algemene overgangsregeling wetgeving en bestuur (AB 1987 no. GT 2);

HEEFT BESLOTEN:

- I. vast te stellen de in de bijlage bij dit landsbesluit opgenomen tekst van het Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot instelling en regeling van het examen ter verkrijging van de akte van bekwaamheid als kleuterleidster, zoals deze luidt na de daarin aangebrachte wijzigingen bij de Algemene overgangsregeling wetgeving en bestuur (AB 1987 no. GT 2);
- II. dit landsbesluit op te nemen in de afzonderlijke afdeling van het Afkondigingsblad van Aruba.

Gegeven te Oranjestad, 7 november 1989

F.B. Tromp

De minister van Justitie,
H.S. Croes

Artikel 1

Er wordt ingesteld een examen ter verkrijging van de akte van bekwaamheid als kleuterleidster.

Artikel 2

Voor de toepassing van dit landsbesluit wordt verstaan onder:

het examen : het examen ter verkrijging van de akte van bekwaamheid als kleuterleidster;

de Minister : de minister van Welzijnszaken;

de inspecteur : de inspecteur van het onderwijs;

de commissie : de commissie voor het afnemen van het examen.

Artikel 3

1. Om tot het examen te worden toegelaten moet de kandidate overleggen:

- a. een te haren name gesteld uittreksel uit de registers van de burgerlijke stand, waaruit blijkt, dat zij vóór 1 oktober van het kalenderjaar, waarin het examen wordt gehouden de achttienjarige leeftijd zal hebben bereikt, tenzij de Minister haar om bijzondere redenen vergunt het examen eerder af te leggen;
- b. het bewijs van onmiddellijk aan het examen voorafgaande werkzaamheid gedurende ten minste drie jaren en ten minste acht uren per week, met een minimum van 320 uren in elk van de eerste twee jaren en van 240 uren in het derde jaar aan een of meer door de inspecteur daartoe goedgekeurde kleuterscholen; dit bewijs moet zijn afgegeven door de hoofdleidster of de hoofdleiders der scholen, waaraan de werkzaamheid heeft plaats gehad; het moet door de inspecteur voor "gezien" zijn ondertekend en zijn inge-richt overeenkomstig het door de Minister vastgestelde model;
- c. het bewijs dat zij aan de toelatingseisen voor de opleiding tot kleuterleidster voldaan heeft;
- d. het bewijs, dat de voor het afleggen van het examen verschuldigde som van vijftiengint florin is betaald.

2. Zij die in het bezit is van een akte van bekwaamheid als onderwijzer als bedoeld in artikel 41, onderdeel a, van de Kweek-schoolwet of die bedoeld in artikel 32, vierde lid, onderdeel a, van de Landsverordening voortgezet onderwijs is bij het afleggen van het examen vrijgesteld van het onderzoek naar de kennis van de Ne-

derlandse taal en letterkunde, geschiedenis en maatschappijleer.

Artikel 4

1. Voor het afnemen van het examen benoemt de Minister een commissie, bestaande uit ten minste vijftien leden. Door de Minister kunnen ook een of meer plaatsvervangende leden worden benoemd.

2. De inspecteur is lid en voorzitter van de commissie. De Minister wijst één der leden aan als secretaris.

Artikel 5

De Minister maakt de dag bekend, waarop het examen begint en de termijn binnen welke zij, die tot het examen wensen te worden toegelaten, zich behoren aan te melden.

Artikel 6

1. Zij, die zich aan het examen wensen te onderwerpen, melden zich schriftelijk aan bij de inspecteur.

2. De dag en de plaats van het examen worden hen door de voorzitter medegedeeld.

Artikel 7

De voor het afleggen van het examen verschuldigde som moet vóór een door de inspecteur te bepalen datum in 's Lands kas zijn gestort.

Artikel 8

De inspecteur wijst de lokalen aan, waar het examen wordt afgenomen.

Artikel 9

1. Het examen omvat:

- a. een schriftelijk onderzoek naar de kennis van opvoedkunde, psychologie, didactiek, methodiek en Nederlandse taal;
- b. een mondeling onderzoek naar de kennis van opvoedkunde, psychologie, didactiek, methodiek, Nederlandse taal en letterkunde, maat-

- schappijleer, geschiedenis, biologie, gezondheidsleer en kinderverzorging en eigen muzikale vorming;
- c. een onderzoek naar de bedrevenheid in tekenen, handenarbeid en lichamelijke oefening;
  - d. een onderzoek naar de geschiktheid tot het leiden van een kleuterklas.

2. De Minister bepaalt de duur van het onderzoek in elk vak en in het onderdeel of de onderdelen daarvan.

Artikel 10

De omvang van de kennis en bedrevenheid, die bij het afleggen van het examen in elk vak van de kandidaten wordt gevorderd, is aangegeven in het bij dit landsbesluit gevoegde programma, met dien verstande evenwel, dat het onderzoek naar de geschiktheid tot het leiden van een kleuterklas zal geschieden naar de volgende regelen:

- a. op grond van een na 1 mei van het kalenderjaar, waarin zij examen doet, door de kandidate af te leggen proef, wordt beoordeeld of haar geschiktheid tot het leiden van een kleuterklas goed, voldoende of onvoldoende is. De klas wordt in dit geval gevormd uit ten minste 24 en ten hoogste 30 kleuters;
- b. een half uur, voordat de kandidate de proef aflegt, wordt haar door of vanwege de voorzitter van de commissie één van de drie door haar medegebrachte verschillende werkschema's als opdracht verstrekt. Elk dezer schema's bevat de onderdelen: werken met ontwikkelingsmateriaal, spelen, muzikale vorming en vertellen. De voorzitter bepaalt in overleg met de hoofdleidster van de betrokken school de tijd, waarop en de klas, waarin de proef zal worden afgelegd;
- c. de proef wordt bijgewoond door twee leden van de commissie en duurt ten minste anderhalf uur.

Artikel 11

1. Het schriftelijk werk van iedere kandidate wordt door twee leden nagezien en gewaardeerd.

2. Deze waardering geschiedt naar de normen, die de Minister, de commissie gehoord, heeft gesteld.

Artikel 12

1. Het mondeling examen der kandidaten geschiedt voor elk vak ten overstaan van twee leden. Dezelfde persoon kan met het onderzoek in meer dan één vak worden belast.

2. Na elk mondeling examen plegen de in het eerste lid bedoelde leden overleg over het toe te kennen cijfer.

3. Indien de leden niet tot overeenstemming kunnen geraken, beslist de voorzitter van de commissie.

Artikel 13

1. De schriftelijke examenopgaven zijn dezelfde als, die welke in Nederland voor het staatsexamen voor kleuterleidster zijn vastgesteld.

2. Het examen wordt op dezelfde dagen en over dezelfde tijdsduur als in Nederland afgenomen.

Artikel 14

1. Het schriftelijk werk, de tekenproeven en de werkstukken voor handenarbeid worden onder voortdurend toezicht van een der commissieleden gemaakt.

2. Het gebruik van andere dan door de voorzitter in overeenstemming met de commissieleden voorgeschreven hulpmiddelen is niet toegestaan.

Artikel 15

Bij het examen in handenarbeid worden de werkstukken alsmede de eenvoudige handwerken overgelegd, die de kandidaten tijdens haar opleiding heeft vervaardigd. De werkstukken en verslagen, die zij voor andere vakken mocht hebben vervaardigd, worden, indien de examinerator zulks voor het examen van belang acht, uiterlijk 14 dagen voor het mondeling examen aan de desbetreffende examinerator gezonden.

Artikel 16

1. Afgewezen wordt zij, die bij praktijkexamen de kwalificatie onvoldoende heeft verkregen. Zulk een kandidate krijgt, indien zij overigens zou zijn geslaagd, tweemaal - telkens na ongeveer zes

maanden - de gelegenheid voor dit onderdeel opnieuw examen af te leggen, mits zij in het onmiddellijk aan het examen af te leggen, mits zij in het onmiddellijk aan het examen voorafgaande tijdvak van 10 weken gedurende ten minste 12 klokuren per week haar praktische vorming heeft voortgezet. De op het examen behaalde cijfers blijven intussen geldig.

2. Afgewezen wordt zij, die voor een der vakken opvoedkunde en psychologie en Nederlandse taal een lager eindcijfer dan 5 heeft behaald. De commissie is evenwel bevoegd een kandidate, die voor niet meer dan een der bovengenoemde vakken een lager eindcijfer dan 5 heeft behaald, in dat vak geheel of gedeeltelijk opnieuw examen te doen afleggen. Zij stelt daartoe zo nodig de schriftelijke opgaven samen.

3. In alle andere gevallen beslist de commissie bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen, zowel omtrent de waardering bij elk vak als omtrent de uitslag van het examen.

Artikel 17

Zij, die zich bij het examen aan enig bedrog schuldig maakt, wordt terstond van verder deelneming uitgesloten.

Artikel 18

1. Het oordeel over de kennis of de bedrevenheid van de kandidaten wordt, behoudens voor het onderzoek naar de geschiktheid tot het leiden van een kleuterklas, voor elk vak uitgedrukt door een der cijfers 1 tot en met 10, waaraan de volgende betekenis moet worden gehecht:

10 uitmuntend	5 bijna voldoende
9 zeer goed	4 onvoldoende
8 goed	3 zeer onvoldoende
7 ruim voldoende	2 slecht
6 voldoende	1 zeer slecht

2. De uitslag van het onderzoek naar de geschiktheid tot het leiden van een kleuterklas wordt weergegeven in de termen: goed, voldoende of onvoldoende.

Artikel 19

1. De uitslag van het gehele examen wordt terstond aan de kan-

didaten medegedeeld.

2. De toegekende akte van bekwaamheid als kleuterleidster wordt haar zo spoedig mogelijk uitgereikt.

Artikel 20

1. Zowel de afgewezen kandidaten als zij, wier examen met gunstig gevolg is geweest, ontvangen van de voorzitter van de commissie een door hem ondertekende schriftelijke mededeling van de uitslag van het onderzoek in elk vak.

2. Bovendien worden aan elke candidate, die dit onmiddellijk na afloop van het examen verlangt, over het door haar afgelegde examen mondeling inlichtingen gegeven.

Artikel 21

Zo spoedig mogelijk na afloop van het examen zendt de commissie aan de Minister:

- a. een proces-verbaal van haar werkzaamheden, waaruit de regeling en de gang van het examen blijken, en waarin voorts datgene vermeld is, wat bij het examen is voorgevallen en voor de Minister wettenswaard kan zijn;
- b. een exemplaar van het examenrooster;
- c. een presentielijst, waarop de aanwezige commissieleden dagelijks hun handtekening hebben gesteld;
- d. een numerieke opgave van de uitslag van het examen;
- e. een lexicografische lijst van de geslaagden, die hun naam, voor- en achternaam, geboortedatum en geboorteplaats bevat;
- f. een puntenregister;
- g. een numerieke opgave van de schriftelijke werkstukken, die door ieder commissielid zijn nagezien en gewaardeerd.

Artikel 22

Het schriftelijke werk van de kandidaten moet nagezien en gewaardeerd zijn vóór de aanvang van het mondelinge examen.

Artikel 23

1. Ieder lid of plaatsvervangend lid van de commissie geniet een vacatiegeld van Afl. 20,- voor iedere dag, waarop een mondeling

of schriftelijk examen wordt gehouden.

2. Voor elk ingeleverd schriftelijk stuk examenwerk dat door een lid van de commissie wordt nagezien, wordt een vergoeding toegekend van Afl. 1,50 met dien verstande dat een vergoeding van maximaal Afl. 3,- wordt toegekend indien zulks door meerdere leden is geschied.

PROGRAMMA

Voor het examen ter verkrijging van de akte van bekwaamheid als kleuterleidster.

I. Een onderzoek als bedoeld in artikel 10, naar de geschiktheid tot het leiden van een kleuterklas.

II. a. Opvoedkunde en psychologie:

kennis van de beginselen en de geschiedenis van de kleuteropvoeding met name in de kleuterschool;

enige kennis van en enig inzicht in de algemene psychologie en in de kinderpsychologie;

enig inzicht in de wijze, waarop de harmonische vorming en ontwikkeling van het jonge kind kan worden bevorderd.

b. Didactiek en methodiek:

enig inzicht in de didactische mogelijkheden en methodische middelen, die voor de vorming en de ontwikkeling van de kleuter, voornamelijk in de kleuterschool, van belang zijn;

bekendheid met de betekenis en het gebruik van het ontwikkelings- en spel materiaal voor het kleuteronderwijs en met de activiteiten in de kleuterschool;

de kandidaat moet enig ontwikkelingsmateriaal, dat zij zelf gemaakt heeft, kunnen tonen en motiveren.

c. Nederlandse taal en letterkunde:

vaardigheid in het uitdrukken van gedachten, blijkende uit een opstel. Het maken van een dictée;

kennis van eenvoudige taalverschijnselen;

nauwkeurig en natuurlijk lezen van een stukje proza of poëzie met beschaafde uitspraak. De kandidaten moeten blijk geven het gelezene te begrijpen en in staat zijn hun gedachten in een behoorlijke vorm te uiten;

voordracht van eenvoudige literatuur;

kennis van het werk van enkele der voornaamste schrijvers en dichters uit verschillende perioden.

d. Spreken:

zuiver spreken en enig inzicht in het juiste gebruik van de stem, gebaseerd op enige kennis van de anatomie van het ademhalings-, stem- en articulatieapparaat;

bekendheid met de algemene beginselen der fonetiek. Enige kennis van de spraakontwikkeling bij kleuters en van de meest voorkomende spraakgebreken.

e. Maatschappijleer en geschiedenis:

enige kennis van de voornaamste culturele en maatschappelijke stromingen in Nederland en Aruba en van enkele onderwerpen uit de culturele geschiedenis van Nederland en Aruba;
enige kennis van de rechten en plichten van de staatsburger, van enkele onderwerpen, liggende op het terrein van de kind-
derbescherming, geestelijke en lichamelijke gezondheidszorg, sociale voorzieningen, alsmede van de hoofdzaken van de staatsinrichting van Aruba.

f. Biologie:

enige bekendheid met de biologische verschijnselen, waarbij moet uitkomen, dat de kandidate de natuur heeft leren waar-
nemen in Aruba;
bekendheid met het aanleggen en verzorgen van kleuter-
tuintjes, terraria en aquaria, alsmede met het verzorgen van planten en dieren.

g. Gezondheidsleer:

bekendheid met de bouw en de verrichtingen van het menselijk lichaam;
eenvoudige kennis van de algemene hygiëne en van de hygiëne van de kleuters;
enige kennis van de verschijnselen van de meest voorkomende kinderziekten;
kennis van en vaardigheid in het verlenen van eerste hulp bij ongelukken.

h. Kinderverzorging:

bekendheid met de inrichting van de kleuterschool in verband met de noodzakelijke eisen van hygiëne;
bekendheid met de maatregelen ter beveiliging van de kleuter in en om de school.

i. Muziek:

1. het zuiver zingen van enkele door de examiner of gecommiteerde te kiezen liederen uit een opgave van ten minste 30 liederen, waaronder 20 voor kleuters; de zang wordt niet begeleid door een instrument;
2. kennis van noten- en toonstelsel, maatsoorten en ritme;
3. vaardigheid in het toontreffen, in het zingen van het blad van eenvoudige oefeningen en liedjes na voorbereiding; het zelf vinden van eenvoudige melodieën;

4. kennis van de omvang van de kinderstem en van de voorzorgen, die bij het zingen van jonge kinderen genomen moeten worden;
enige kennis van de eisen, waaraan een kleuterlied moet voldoen en van de wijze, waarop het wordt aangeleerd; bekendheid met de zangliteratuur voor kleuters;
  5. onderzoek naar de vaardigheid in het bespelen van een muziekinstrument, naar keuze van de kandidate.
- j. Tekenen:
het maken van een illustratieve tekening op het bord en van een tekening op papier met toepassing van een techniek naar keuze van de kandidate.
- k. Handenarbeid:
1. het vervaardigen van een werkstukje uit papier of dun karton naar keuze van de kandidate uit een viertal opgegeven onderwerpen;
  2. het vervaardigen van een werkstukje uit aanwezig of door de kandidate medegebracht materiaal naar keuze van de kandidate uit een viertal opgegeven onderwerpen;
  3. het vervaardigen van een werkstukje uit klei uit een viertal opgaven naar keuze van de kandidate.
- l. Lichamelijke oefening:
beheersing van eigen houding en beweging en bedrevenheid in het uitvoeren van de meest gangbare vormen van lichaams oefeningen en spelen.